

Kako skrbimo za zelenice in zakaj je včasih trava malce višja?

MESTNA UPRAVA MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA

Javne zelene površine, kot so zelenice, parki, igrišča, sprehajalne poti, rekreacijske površine, gredice, drevoredi in vse druge zelene površine v mestu in naseljih, so pomemben del bivalnega okolja in prispevajo k večji kakovosti bivanja.

Urejene zelenice omogočajo rekreacijo prebivalcem, prispevajo k lepšemu videzu naselij ter imajo pomembno okoljsko, biotsko in podnebno funkcijo. Neposredno namreč prispevajo k hlajenju ozračja, preprečujejo erozijo, zadržujejo vodo in so pomemben življenjski prostor za številne živalske vrste. V eni od preteklih števil Soboških novin smo podrobneje predstavili način vzdrževanja dreves in njihov obrez ter urejanje zelenih površin v mestu s poudarkom na mestnem parku. Tokratni članek je namenjen predstavitvi vzdrževanja zelenih površin v naseljih in okolici.

Skrbno in premišljeno urejanje zelenic ob cesti je zelo pomembno.

Delavci vestno opravljajo svoje delo.

Kdo skrbi za vzdrževanje in košnjo?

Na območju občine za glavni del vzdrževanja in košnjo vseh vrst zelenih površin skrbi javno podjetje Komunala Murska Sobotica, ki skupaj z mestno upravo določi program izvajanja vzdrževalnih del upoštevajoč vsakotletne potrebe in obseg finančnih sredstev. Ob Komunali k urejenemu videzu naselij prispevajo tudi krajevne skupnosti, ki praviloma skrbijo za obrez dreves, košnjo športnih igrišč, urejenost gredic in cvetličnih korit ipd., vse v okviru svojih finančnih zmožnosti, vsa preostala dela pa izvaja občinsko javno podjetje.

- V okviru javnega podjetja se tako izvaja košnja vseh vrst zelenic, otroških igrišč (razen igrišč v pristojnosti krajevnih skupnosti), odvodih jarkov (v pristojnosti občine, večina jih je namreč v pristojnosti države – DRSV), obcestnih bankin in

jarkov ob občinskih cestah ter vmesnih zelenih pasov ob cestah in kolesarskih stezah, ob tem pa še čiščenje in praznjenje košev ob zelenicah, obrez ostalega drevja zunaj naselij, urejanje drevoredov in krožišč ipd.

- Izmed vseh opravil je najboljše-nejša košnja vseh vrst zelenic in obcestnih jarkov, ki je hkrati tudi najbolj opazna. Zelene površine in obcestne jarke kosijo v intervalih v skladu z vsakokratnim okvirnim programom košenja ter v odvisnosti od namena in funkcije posameznih vrst zelenic. Od vsega navedenega sta odvisni tudi intenzivnost in pogostost košenj. Rastna sezona praviloma traja od aprila do oktobra, torej se košnje izvajajo osem mesecev v letu. V posameznih letnih časih je različna tudi intenzivnost rasti.
- Košnja zelenic se izvaja na dva načina. Košnja s pobiranjem trave predstavlja najvišji stan-

dard in se v veliki večini izvaja v središčih naselij, košnja brez pobiranja trave oz. strojno mulčenje pa se izvaja na preostalih površinah. Še vedno se velik del zelenic v naseljih kosi s pobiranjem trave, s čimer zagotavljamo višjo raven urednosti zelenih površin.

Predstavljeni podatki izhajajo iz večletnega povprečja, saj je narava dela odvisna od številnih dejavnikov, ki se jim je treba prilagajati. Prve spomladanske košnje so vedno najintenzivnejše in najboljše-nejše ter trajajo najdlje. Zaradi raznih nepredvidenih okoliščin se včasih lahko prva in druga košnja časovno nekoliko prekrivata. Vmes posežejo tudi neugodne vremenske razmere (deževje), nujne intervencije zaradi neurij in drugih vremenskih ujm, ko košnje ni mogoče izvajati, ali pa so vse operativne ekipe primarno usmerjene v zagotavljanje varnosti in odpravo posledic vremenskih ujm.

Ob drugih priložnostih, kot so razni dogodki in praznovanja po naseljih, se je treba prilagoditi tudi tem okoliščinam, ki vplivajo na redne ciklične košnje. Vsi si želimo lepega in urejenega videza naselij, zato si posebej prizadevamo, da so ob pomembnih dogodkih tudi naše zelenice urejene; takrat jih kosimo prednostno, kar včasih pomeni, da se je z nekega območja treba za krajši čas preseliti na drugo.

Imamo 154 km občinskih cest

Poleg košenj zelenic in urejanja drugih vrst zelenih površin po naseljih se hkrati izvajajo še košnje vseh obcestnih jarkov ob večini lokalnih cest in kolesarskih stez v občini. V mestni občini imamo 154 km občinskih cest, od tega jih je približno tre-

i ZAKAJ JE »VISOKA TRAVA« KORISTNA?

Sledimo sodobnim evropskim smernicam trajnosti in biotske raznovrstnosti, zato nekoliko višja trava na obrobjih ni znak zanemarjenosti, temveč premišljena odločitev, da v svoje okolje povabimo naravo. Z metodo mozaične košnje, pri kateri del površine namerno pustimo nepokošen, ustvarjamo varen dom za metulje, čebele in druge koristne žuželke. Prav tako smo v preteklosti zlasti pri prvih košnjah nekatere površine namenoma pustili nepokošene nekoliko dalj časa (z namenom, da cvetlice odcvetijo), da bi zagotovili pašo oprasovalcem – ob sloganu »Pokosili bomo, ko se bodo čebele najedle«. S tovrstnimi akcijami bomo nadaljevali tudi v prihodnje, in sicer tako v mestu kot po naseljih, saj je poleg lepo pokošene trate treba skrbeti tudi za ohranjanje biotske raznovrstnosti. S takšnim načinom vzdrževanja hkrati ravnamo gospodarno in prihranjena sredstva preusmerimo tja, kjer jih najbolj potrebujemo.

tjina v mestu, preostale ceste so zunaj mesta in po naseljih, kjer se izvaja košnja (praviloma) obojestranskih cestnih bankin in jarkov. V območju pločnikov se izvaja tudi čiščenje zarasti pri cestnih robnikih. Vse navedeno prispeva k temu, da je urnik košenj treba prilagajati razmeram na terenu in nepredvidenim dogodkom, kar pa ne pomeni, da košnja v posameznem naselju ne bo izvedena, le v vseh naseljih je včasih ni mogoče izvesti nankrat ali v zelo kratkem času. Predstavniki krajevnih skupnosti si zelo prizadevajo za urejen in lep videz naselij ter nas tekoče obveščajo o potrebah: ob tem se njim in občanom zahvaljujemo za razumevanje in strpnost.

Za urejenost zelenih površin leno čet 650.000 EUR

Ne nazadnje je skrb za lepo urejeno okolico ter naše vasi in mesto povezana tudi s finančnimi sredstvi. Občina za urejanje javnih zelenih površin namenja

znatna finančna sredstva. Tako so stroški vzdrževanja zelenih površin v mestu in naseljih v letu 2025 znašali 534.896 EUR, če k temu dodamo še strošek košnje obcestnih jarkov in bankin, vzdrževanje otroških igrišč in košnjo vodotokov v pristojnosti občine v skupni višini 119.704 EUR, to pomeni, da za urejenost zelenih površin letno namenimo čez 650.000 EUR.

Lepo urejene zelenice in okolica prispevajo tudi k ponosu in ugledu kraja, zato si vsi skupaj s predstavniki krajevnih skupnosti, občani ter sodelavci javnega podjetja in mestne uprave prizadevamo za lepo bivalno okolje za sedanje in prihodnje generacije. Hkrati se zahvaljujemo sodelavcem javnega podjetja Komunala za izvedena dela, prav tako predstavnikom krajevnih skupnosti, občanom pa se zahvaljujemo za strpnost. Hvala vsem, ki razumete, da je skrb za naše skupno okolje proces, v katerem se trudimo najti najboljše razmerje med urejenostjo, gospodarnostjo in varovanjem naravnega okolja.

Kako poteka košnja zelenic?

Košnja zelenic je glede na frekvenco košenj v grobem razdeljena v naslednje tri skupine:

- **Redna košnja glavnih zelenic:** v sezoni se povprečno opravi sedem ali osem košenj (povprečno ena košnja na mesec), v to kategorijo spadajo središča vasi, otroška igrišča in najbolj obremenjene vpadnice v naselja. Te površine kosimo najpogosteje, saj se vsakodnevno uporabljajo.
- **Košnja zelenih pasov in zelenic na obrobju in manj obremenjenih območjih:** košnja se izvaja od tri- do petkrat v sezoni (povprečno na osem do deset tednov), v to kategorij spadajo manj izpostavljene obcestne zelenice in obrobja naselij.
- **Košnja površin za ohranjanje narave:** košnja se izvaja enkrat ali dvakrat v sezoni, v to kategorijo spadajo jarki ob vodotokih in priobalne površine, ki spadajo v pristojnost občine, ter manj obremenjene površine, kjer želimo ohraniti biotsko raznolikost in habitate za oprasovalce. Za košnjo in vzdrževanje jarkov ob vodotokih je praviloma pristojna država (DRSV), občina zanje skrbi le v manjšem obsegu.